

תוספת שבת

זמני הדלק"נ שבת מוקדם שבת פרשת שופטים

ירושלים: 6:27 מוקדם: 6:17

בני ברק: 6:42 מוקדם: 6:32

מודיעין עילית: 6:35 מוקדם: 6:25

חיפה: 6:36 מוקדם: 6:26

שים לב!

זמן הדלקת

נרות שבת

מוקדם

ב9 דקות

כל שבוע

מדברי רבותינו זצוק"ל ושיבדלחט"א במעלת תפילת מנחה בערש"ק וקדושת השבת

מאמצים את צוואת הגאון הגדול רבי שלום כהן זצ"ל ומחזקים את לימוד התורה בימי ששי ושבת

הזמנים, ושמיד לאחר שמחת תורה יתחיל זמן חורף, מרן הרב שך אמר לו: תגיד להם שלפני כן צריך לדאוג שימי ששי שבת יהיו ימים מלאים בתורה, ולאחמ"כ ידאגו לקיצור בין הזמנים!! ואכן חכם שלום זצ"ל אימץ הנהגה זו, וזירז מאד לחזק ימי ששי ושבת, ואמר שזה זמן הרבה יותר ארוך משבוע אחד של קיצור בין הזמנים! ולא הסכים לשנות תקופות בין הזמנים שתוקן ע"י גדולי הדורות הקודמים.

כידוע שהגה"ג רבי שלום כהן זצ"ל בהוראת רשכבה"ג מרן הגרא"מ שך זיע"א מסר שיעורים קבועים בשיבתו גם בימי ששי ושבת במשך עשרות שנים, כך אמר הגר"ש זצ"ל בכינוס לב שומע לפני מספר שנים שהרב שך הורה לו למסור שיעור רגיל גם בימי ששי וכך נוהג!! והציע לרמ"ם לחזק הנהגה זו. יצויין שהדברים נאמרו לו לאחר שנשלח ע"י ראשי ישיבת פורת יוסף זצוק"ל שיבקש רשות ממרן הרב שך לקצר את בין

במצוות מלוה מלכה במוצאי שבת

השו"ע בסימן ש' כותב סימן שלם של סעיף א' וזה מראה לחשיבות סעודה זו, וז"ל: לעולם יסדר אדם שולחנו במו"ש כדי ללוות את השבת, אפילו אינו צריך אלא לכזית.

ומקורו בגמ' שבת קי"ט: "לעולם יסדר אדם שולחנו במוצאי שבת אף על פי שא"צ אלא לכזית וחמין במוצאי שבת מלוגמא [רפואה] פת חמה במוצאי שבת מלוגמא ר' אבוח הוה עבדין ליה באפוקי שבתא עגלא תילתא הוה אכיל מיניה כוליתא כי גדל אבימי בריה א"ל למה לך לאפסודי כולי האי נשבוק כוליתא ממעלי שבתא שבקיה ואתא ארי אכליה עכ"ל הגמ', וביאר רש"י ד"ה במוצ"ש: נמי כבוד שבת ללוות ביציאתו דרך כבוד כאדם המלווה את המלך בצאתו מן העיר. וכן כתב רש"י חמין במוצ"ש רפואה זה: לשתות ולרחוץ. וכתב ע"ז המהרש"א: פת חמה: שיש לאכול מלוה מלכה מפני כבוד השבת ואפי' כששבוע מסעודות השבת, והטעם לפת חמה כתב: טעם הדבר שיש לכבד השבת בסעודת לווה בדבר חדש שנתחמם אחר השבת, ליהנות ממנו שהיה אסור בו ביום חמין ופת חמה.. (ע"ש) והוסיף בטעם שאכלו האריה: אין זה כבוד סעודת לווית מלכתא שתהיה מכוליא אחת שניתותרה מסעודת שבת אבל בעי סעודה באנפי נפשיה כדאמר לעולם יסדר. וכן כתב הרמב"ם פ"ל: מסדר אדם שולחנו בערב שבת וכן במוצ"ש כדי לכבדו בכניסתו וביציאתו, ובחרדים כתב ע"ז שזה מצוות עשה מדברי קבלה ומדברי סופרים! וממילא זה חובה גמורה וגם לנשים וקטנים! (פרימ"ג א"א סק"א)

וכן ידוע שפעם אחת אשתו של הגר"א קיבלה עליה תענית ממוצאי שבת והלכה לישון, ושלה הגר"א להודיעה שבכל התעניות לא יתוקן הפסד מלוה מלכה אחת! ואכן הגר"א עצמו הקפיד מאד על סעודת מלוה מלכה "פת חמה" ופעם אחת חלה והקיא ולא אכל סעודה זו ותיכף שהקיץ משנתו וראה שלא עלה עמוד השחר הזדרז ואכל. וכן ידוע מהחזו"א שמי שאינו אוכל פת במלוה מלכה יתחרט ע"ז מאד בעוה"ב, ואכן ידוע הקפדתו של מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי זצ"ל שהיה בוצע על חלה שלימה ומיד לאחר הבדלה למלוה מלכה, ולאחמ"כ לקח כפית מכוס תה ורחץ בזה ידיו לקיים גם מצוות רחיצה בחמין, וידוע

בתודש הרחמים והסליחות חודש אלול מתחזקים ונענים לקריאתו של רשכבה"ג מרן ראש הישיבה רבי גרשון אדלשטיין שליט"א לקבלת שבת מוקדם ולקבלת שבת בציבור ברוב עם כראוי לכבוד השבת

קראת

רבן של ישראל

מן ראש הישיבה

רבינו הגר"ג אדלשטיין שליט"א

נשיא מועצת גדולי התורה

מקדשי
שבעי

כמעט קדושת השבת

"קבלת שבת בציבור ברב עם הדרת מלך"

ובאמת יש רבים הציבור שמקבלים שבת בזמן, ובאים לקבלת שבת בזמן.

כראוי לכבודה של השבת. אבל אם מקבלים שבת ביחידות ולא בציבור,

חסר בכבוד השבת, ואמנם עשרה הם כבר ציבור,

ולהלכה אין הבדל בין עשרה לאלף בדברים שבקדושה,

אבל כבר נאמר (משלי יד, כח) "ברב עם הדרת מלך",

וככל שהציבור יותר גדול, יש יותר הדרת מלך. אם יש ציבור יותר

גדול בקבלת שבת, זה יותר כבוד שמים,

ומי ששותף לכבוד שמים זכותו גדולה מאד.

לכן כדאי לכל אחד להיות שותף בזה,

ולא לפרוש מהציבור העוסקים

בכבוד שמים, וזה ענין גדול

וזכות עצומה מאד!

דמ"מ סעודה זו אינה חובה עליו כמו הג' סעודות של שבת דשם אסמכוהו אקרא וזה רק מצוה בעלמא ונ"מ היכי דא"א לו לקיים כולם: (ובשעה"צ סק"ט: וכן היכא דיש לו בשר או דגים וכדומה בצמצום, מוטב ליפות בהן יותר את השלש סעודות):

(משנ"ב ס"ק ג) את השבת - ומטעם זה יש נוהגים להרבות נרות במו"ש יותר מימי החול ונוהגים ג"כ לומר פיוטים וזמירות אחר הבדלה [אחרונים]:

והלבוש כתב וז"ל: לעולם יסדר אדם שלחנו במוצאי שבת אפילו אינו צריך אלא לכזית, כדי ללוות את השבת, משל למלך שמלוין אותו ביציאתו כמו בכניסתו, ומטעם זה אומרים גם כן פיוטים וזמירות ללוות השבת ביציאתו כשם שמלוין אותו בכניסתו, ואמרו חכמים [עי' ב"ר כה, ג] אבר אחד נברא באדם ונסכויו שמו, ואינו נהנה בשום אכילה שיאכל האדם אלא כשיאכל במוצאי שבת ללוותה.

ובט"ז כתב וז"ל: לעולם יסדר כו'. - לא נתכונו לעניין עשיית תבשילין אפילו א"צ להם אלא לכזית וא"כ יהי' פי' של א"צ מכה שביעה והיה לו לומר אפי' אם שבע לא לשון א"צ דזה פשוט שא"ל שהוא תאב לאכול כזית וגם א"א לומר כך לשער כן קודם האכילה אלא פי' יסדר שלחנו בפריסת מפה על השלחן ושאר מינים הנהוגים אצלו לעריכת השלחן וע"ז אמר אפילו מי שאין רגיל כי אם בכזית הן מצד עניונו הן מחמת שביעתו מכל מקום באותו כזית יעשה לו הכנה ויפרוס המפה משום כבוד שבת וכ"מ סי' רס"ב שכתב ויסדר שלחנו ויציע המטות כו' משמע דעל ההכנה קאי לא על הסעודה דומיא דהצעת המטות אבל בענין הסעודה יעשה כמנהגו כנלע"ד. וכתב ב"י בשם ש"ל נהגו לומר פיוטים וזמירות ללוות השבת כמו שמלוין המלך בכניסתו וביציאתו ע"כ ונ"ל דאף על פי שנוהגין לומר זמירות קודם הבדלה נכון לומר אותם אחר ההבדלה דבזה שייך ליווי דהיינו אחר שיצא המלך ותו דהוא כמו בכניסתו עוד כתב בשמו בשם סדורים דאבר יש באדם ניסכ' שמו ואינו נהנה באכיל' אלא במ"ש:

וכתב המגן אברהם: בגמרא משמע דנכון לבשל בשר במ"ש או דבר אחר ועיין סי' רצ"א ובזמנינו שמאחרין כל כך סעודה שלישית שאין יכולין לאכול במוצאי שבת יכולין לקיימה בפירות: מהרי"ל היה לו טלית של שבת והיה קופלו בכל מוצאי שבת כדי להתעסק במצוה מיד עכ"ל וכן היו עושין אנשי ציפורי: ובפרי חדש כתב: לעולם יסדר וכו'. חמין לשנת ולרחוץ רפואה, פת חמה רפואה, [שבת] פרק כל כתבי דף קי"ט [ע"ב וברש"י שם ד"ה חמין]:

וכתב אליה זוטא סימן ש: (א) ויהדר לאכול מין מאכל שתאב אליו יותר אף שהוא ביוקר, ואם תאב לאכול הרבה מינים יהדר אחריהם כפי יכולתו אבל לא יכין מכל מין אלא מה שמשער שיוכל לאכול ממנו, אלא שלא ישער בצמצום רק בריות, וכן הדין בכל שלש סעודות בשבת (פסקי תו"מ) ודלא כב"ת. ושמעתי שאם ממשיך השלש הסעודות עד אחר חשיכה אין צריך לאכול עוד סעודה רביעית במוצאי שבת: (ב) מי שמתענה במוצאי שבת כגון שמפסיק מבעוד יום, אזי יטריח להכין סעודה זו לאחרים וילמוד המאמרים ודינים המוזכרים בסעודה זו (של"ה דף קל"ה):

שסגולתה לרפואה מרומז בפסוק: הרופא לשבורי לב ומחב"ש לעצבותם" מחב"ש ר"ת חמין במוצאי שבת מלוגמא (רפואה) וכן ידוע מהחפץ חיים שסיפר שפעם הגר"י סלנטר זצ"ל הלך לבקר חולה מסוכן ושוחח עמו על האמונה בדברי חז"ל וכיון שחז"ל אמרו "חמין במוצ"ש רפואה" הדברים כפשוטן ממש, ונתן לחולה לשנתות והתחיל מיד להתרפאות. וטוב להזכיר זאת בסעודתו שאוכל למצוות סעודת מלוה מלכה וכן "חמין במוצ"ש מלוגמא", וכן לומר בסעודה "חמין במוצ"ש מלוגמא".

וכן ידוע מרבי אלימלך מליזענסק זיע"א שהמתפלל בסעודה זו וודאי תקובל תפילתו, וזהו עת רצון גדול מאד, וכן הביא שזה סגולה ללידה קלה לאכול פת ולומר שזה למצוה זו, וכידוע חובת אמירת תפילת רבונו של עולם שמקורה בירושלמי כמובא במשנ"ב רצ"ה סק"ז וע"ש בדברי הרמ"א שנוהגים להזכיר אליהו הנביא במוצ"ש להתפלל שיבוא ויבשרינו הגאולה, ופירש המשנ"ב: שהרי בשבת אינו מגיע וכעת כבר יכול להגיע. (ע"ש).

כעת נביא ציטוט מדויק מהמשנה ברורה: כתב השו"ע: לעולם יסדר אדם שולחנו במו"ש כדי ללוות את השבת, אפילו אינו צריך אלא לכזית. וכתב המשנ"ב: (ס"ק א) יסדר אדם שולחנו וכו' - היינו לפרוס מפה על שלחנו דרך כבוד וכן שאר דברים הנהוגים אצלו בעריכת השלחן אבל אינו מחוייב לבשל תבשילין ולהכין יותר ממה שצריך לאכול. (א.ה. ובפרימ"ג ובשער"ת דייקו מהגמ' שבת קי"ט שצריך להכין תבשיל מיוחד) ומשמע בגמרא דיקבע סעודה זו על הפת לכתחלה כמו בשאר סעודות של שבת וגם משמע דטוב לכתחלה להדר אותה בבשר או בשאר תבשילין אם יש לו ואם אין לו או שחושש לאכילה גסה כגון בקיץ שמאחרין בזמננו לאכול הסעודה ג' סמוך לערב יקיימה במזונות או עכ"פ בפירות:

ובשער הציון אות ב' כתב וז"ל: דהא סתם סידור שולחן משמע על הפת, ועוד, דהא אמר שם מתחלה דיסדר שלחנו בערב שבת, ושם הלא ודאי בפת, ועוד, דאמר שם בסמוך, פת חמה במוצאי שבת מלוגמא, ומשמע דאמימרא זו קאי, עכ"ל. וכן בביאור הגר"א כתב: כל' הגמ' ובפת דוקא כמו בע"ש דמימרא דר"א ור"ח כהדדי איתמר שם קיט ב' ע"ש, (וכן ציין לפסחים קג):

(משנ"ב ס"ק ב') כדי ללוות וכו' - דכשם שצריך לכבד השבת בכניסתה כן צריך לכבדה ביציאתה כשם שאדם מלוה את המלך בצאתו מן העיר ומטעם זה נראה שטוב להקדימה כדי שתהיה סמוכה ליציאת השבת (והוסיף בשעה"צ סק"ה: דהא דרך לזיה הוא בעת היציאה ולא אחר שכבר יצא, והוא הסיח דעתו ממנו, שהלא עסק בקבע במלאכה מקודם) ואם אינו תאב עדיין לאכול מהנכון עכ"פ שלא יעסוק במלאכה בקבע עד שיקיים סעודה זו ועיין בשערי תשובה דמשמע דאינו כדאי בכל גוונא לאחרה יותר מחצות. ואמרו הקדמונים דאבר אחד יש באדם ונסכויו שמו וזה האבר נשאר קיים בקבר עד עת התחיה ואפילו אחר שנרקבו בו כל העצמות וזה האבר אינו נהנה משום אכילה כ"א מסעודת מלוה מלכה. (ובשעה"צ סק"ז כתב: וטעם לזה איתא באליה רבה, לפי שאבר זה לא קבל הנאה מעץ הדעת, דאדם אכלו בערב שבת, והוא אין לו הנאה ממאכל כי אם במוצאי שבת, לפיכך לא נגזר עליו להכלות אפילו על ידי המיתה) דע